

Volter Kilpi

Seireenien laulu ja muita varhaisia novelleja

SAAREN NAISET LAULAVAT.

Joko lintu
osta lähti, kukan te
ehdosta, jo lakastui
iättänyt Saa

Seireenien laulu

Volter Kilpi

Seireenien laulu
ja muita varhaisia novelleja

Kustantamo Helmivyö
Turku 2018

Volter Kilpi: Seireenien laulu ja muita varhaisia novelleja

Toim. Juri Nummelin

Novellin "Beatrice" suomentanut Anssi Hynynen

Painopaikka: BoD, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-7211-15-1

Lukijalle

Volter Kilpi (1874–1939) on suomalaisen modernistisen kirjallisuuden klassikko, jonka teoksista varsinkin yhdenpäivänromaani *Alastalon salissa* (1933) nousi 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa huomattavaan asemaan, äänestyksissä jopa parhaaksi itsenäisyyden ajan romaaniksi.

Turun yliopiston kirjaston ylikirjastonhoitajana työskennelleen Kilven tunnetuimmat teokset ovat jännittävästi ja ristiriitaisesti konservatiivisen saaristolaisen maailmankuvan ja modernistisen kielen ja kerronnan välimaastossa. Varhaisimmissa teoksissaan Kilpi taas

edusti Suomen kirjallisuudenhistoriassa lyhytikäistä ilmiötä, symbolismia. Suppeissa uusromanttisissa romaaneissaan *Bathseba* (1900), *Parsifal* (1901) ja *Antinous* (1903) Kilpi käytti Raamatusta sekä antiikin ja keskiajan myyteistä ottamiaan tarinoita.

Niiden lisäksi Kilpi kirjoitti 1900-luvun alussa muutamia novelleja, joissa näkyvät samat myyttikerrostumat sekä sama proosarunoutta lähenevä monisanainen tyyli. Joihinkin novelleihin Kilpi otti aineksia *Kalevalasta*.

Tämä teos sisältää kaikki tietämäni Volter Kilven varhaiset novellit. Kokoamistyössä olen käyttänyt Dietrich Assmannin toimittamaa kirjaa *Varhaiset kertomukset* (Volter Kilven seura, 1990). “Beatrice” on alun perin julkaistu ilmeisesti ainoastaan ruotsiksi, tätä kirjaa varten sen on suomentanut Anssi Hynynen.

Kiitos Matti Järviselle avusta kirjanteossa.

Turussa 11.1.2018

Juri Nummelin

Onnen saarella

Oletteko kuulleet onnen saaresta? Se on saari kaukaisilla hohtelevilla vesillä. Joskus varhaisina suviaamuina saattaa sen nähdä juuri auringon herätessä. Ei siitä silloinkaan eroita muuta kuin punertavan autereen kaukana taivaan rannalla, ja muutamat sanovat, ettei sekään ole muuta kuin kuultavan taivaan ja nousevan auringon heijastelua etäisiin liikkuviin vesiin. Toiset vakuuttavat sentään, että onnen saari on siellä, ja monta valkoista purjetta näkeekin semmoisina kirkkaina suviaamuina liitävän vesien sinistä peiliä autereen puner-

rusta kohden siellä kaukana. Olen minäkin kerran yhtenä heleänä suviaamuna suloisten tuulien puhaltaessa levittänyt venheeni purjeet ja morsiameni kanssa lähtenyt purjehtimaan sinne merien kirkasta selkää. Se olikin iloinen matka, raikkaat aallot solisivat purtemme vierellä ja valkoiset linnut seilailivat yllämme ja tulivat istumaan purtemme mastoon. Mutta päivempänä meni taivas harmaaksi ja pilviseksi ja kirkkaat kuvastukset taivaan rannalla sammuiivat, niin että näkikin vaan suuren meren ympärillensä, jolla aallot vierivät toisensa takana. Minun täytyikin kääntää takaisin silloin morsiameni kanssa, sillä minä en tietänyt, mitä päin minun olisi pitänyt purjehtiman onnen saarelle saapuakseni, enkä minä senjälkeen ole lähtenyt toista kertaa koettamaankaan sinne. Yhdeltä ystävältäni, joka myöskin oli koettanut sinne onnen saarelle, olen taas kuullut, että hänelle tuli ilta ennenkuin hän minnekään saapui, ja että hänen täytyi morsiamensa kanssa soutaa kylmän yön läpi takaisin sieltä mereltä, niin että he aamulla rannalle päästyään olivat sangen väsyksissä kumpikin. Kyllä minä sentään luulen, että onnen saari löytyy, ja yhteen aikaan uskoinkin varmasti siihen, vaikkon nyt enää siitä niin varma ole. Olen kuullut, että kaikki toisetkin jonkun ajan elämästään uskovat sen saaren olevan, vaikka he sitten tavallisesti kuuluvat rupeavan

epäilemään sitä.

Siitä onnen saaresta kertoi minun morsiameni minulle kerran tarinan, kun me kahden istuimme meren rannalla, ja katselimme iltaisille hämärille vesille, joilta huokaavat aallot tulivat ja valittavina sammuiivat rantaan. Näin hän kertoi, kätensä minun kädessäni, silmänsä siellä vesillä.

Tiedäthän sinä onnen saaren, ja olet monta kertaa minun kanssani huoannut, kun me hiljaisina olemme istuneet rinnatusten ja ajatelleet sitä viihdytyksen saarta. Nyt minulla on tarina nuoresta neidosta ja nuorukaisesta, jotka kerran saapuivat sille saarelle ja elivät elämänsä siellä.

Nuorukaisen nimi oli Thalamis, ja nuori neito oli Thalatta, molemmat olivat he hyvin ihanat ja iloiset. Thalamiksen silmät olivat varsinkin olleet merkilliset; ne, jotka olivat nähneet hänet, puhuivat että hänen silmänsä sädehtivät aina niin, kuin olisi hän aina nähnyt auringon edessään ja siitä loistanut. Välkähdyksen tähdeksi kutsuivatkin häntä kaikki, ja kun hän oli toisten joukossa, olisi jokainen tahtonut syleillä häntä ystävänsä, semmoinen kultasateinen riemullisuus sykähti joka hetki hänessä ja sytytti jokaisen sydämen. Thalatta taas oli väistytävä neito, punastuvainen, ihanat silmänsä rip-sillänsä kätkevä. Mutta vallatonkin oli se keltahiuksi-

nen Thalatta, joskus kun hän loi ne ihanat silmänsä ylös, loistivat ne kahtena tähtenä, ja silloin ei tietänyt, yhtyisikö hänen ilmassa heläjävään nauruunsa, vai jäisikö syvämieliseksi värähtävänä katsomaan niihin ihanasti vangitseviin silmiin. Jokainen syttyi ystäväksi Thalattankin edessä, ja valaistuksi tuli ihminen, kun sai ottaa häntä hennosta kädestä ja katsoa hänen hymyysiin silmiinsä.

Meren rannalla kohtasivat Thalamis ja Thalatta toisensa ensi kerran yhtenä heleänä päivänä. Thalamis purjehti iloitsevalle merellä, purtensa liiti kuin valkorinta lintu sinisiä vesiä, hän itse seisoj suorana purtensa perällä, kätensä peräsimellä ja katseli ympärillensä, kaunis kaulansa kaaressa. Thalatta seisoj rannalla keltaiset hiuksensa auringossa säkenöitsevinä, varjosti kädellään silmiänsä ja katseli merelle, jolla aallot riemuitsivat. Siinä näkivät he toisensa ensi kerran, Thalamiksen käsi pysyi yhä peräsimellä ja Thalatta varjosti yhä silmiään huikaisevalta auringolta, mutta kummankin silmät olivat värähtämättä liittyneet toisiinsa. He katsoivat toisiaan vieläkin, kun Thalamis käänsi purtensa, hellitti purjeensa tuulesta ja pursi kumarrellen lensi rantaa kohden. Vasta kun venhe pehmeän aallon nostamana sukelsi rantaan ja Thalamis notkeana hyppähti rannan sannalle, silloin vasta heräsi Thalatta, loi

Volter Kilpi (1874–1939) on suomalaisen modernistisen kirjallisuuden klassikko, jonka teoksista *Alastalon salissa* (1933) on noussut äänestyksissä jopa parhaaksi itsenäisyyden ajan romaaniksi. *Seireenien laulu* sisältää Kilven vuosina 1901–1903 kirjoittamat novellit, joita ei ole ollut pitkään aikaan saatavilla. Näissä novelleissa Kilpi näyttäytyy värikylläisenä ja myyttejä hyväksikäyttävänä symbolistina.

ISBN: 978-952-7211-15-1

9 789527 211151